

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
———— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 ————

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης ΕΚΠΑ
Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων
και Ναυτιλίας

Μάρτιος 2022

Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), είναι το αρχαιότερο και το πλέον ιστορικό Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα, αλλά και σε όλη την Βαλκανική χερσόνησο και την Ανατολική Μεσόγειο. Ιδρύθηκε το 1837, σχεδόν ταυτόχρονα με το νέο Ελληνικό κράτος, με μία **εθνική διάσταση** που ποτέ μέχρι σήμερα δεν απώλεσε. Βίωσε όλες τις σημαντικές ιστορικές στιγμές της νεότερης Ελλάδας και συμμετείχε ενεργά σε αυτές. Οι απόφοιτοί του στελεχώνουν για περισσότερο από 180 χρόνια τον επιστημονικό και πολιτιστικό ιστό της χώρας, καθώς και τις υψηλότερες βαθμίδες διοίκησης του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, προσφέροντας τις υπηρεσίες τους στη βάση της υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης που έλαβαν.

Το ΕΚΠΑ αποτελεί ένα Πανεπιστήμιο με την πλήρη σημασία του όρου, καθώς **θεραπεύει** πρακτικά **όλες τις επιστήμες, τα γράμματα και τις τέχνες** στις 9 Σχολές και τα 41 Τμήματά του. Οι ενεργοί προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές του ξεπερνούν τις 60, 000, ενώ το μόνιμο διδακτικό του προσωπικό (όλων των κατηγοριών) αριθμεί περίπου 2000 μέλη. Τα Προγράμματα Σπουδών των Τμημάτων του εκσυγχρονίζονται συνεχώς, όπως και οι μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης, σύμφωνα με τις διεθνείς επιστημονικές τάσεις και τα πορίσματα των διαδικασιών αξιολόγησης.

Οι **κτηριακές του εγκαταστάσεις** για την εκπαίδευση, την έρευνα και τη διοίκηση, διαμορφώνουν πέντε Πανεπιστημιοπόλεις - Συγκροτήματα (Ζωγράφου, Κέντρου Αθήνας, Γουδή, Δάφνης και Ευρίπου) και έχουν συνολικό εμβαδόν περίπου 600,000 τ.μ. Στα κτηριακά συγκροτήματα των Σχολών λειτουργούν αμφιθέατρα και αίθουσες διδασκαλίας με σύγχρονο πληροφορικό και εποπτικό εξοπλισμό, άρτια εξοπλισμένα εκπαιδευτικά και ερευνητικά εργαστήρια και άλλες υποστηρικτικές υποδομές. Πέραν όμως των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων, το ΕΚΠΑ έχει σημαντική ακίνητη περιουσία και κληροδοτήματα, τα έσοδα των οποίων διατίθενται κυρίως για φοιτητικές υποτροφίες και βραβεία, αλλά και ενίσχυση των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων και της δημόσιας υγείας. Στο Πανεπιστήμιο ανήκουν και λειτουργούν ένα δίκτυο από δεκατέσσερα (14) Μουσεία και Κήπους, Ιστορικό Αρχείο, τρία (3) Πανεπιστημιακά

Νοσοκομεία, Πανεπιστημιακός βυζαντινός ναός του 11^{ου} αιώνα, Διδασκαλείο ξένων γλωσσών όπου διδάσκονται περισσότερες από 25 γλώσσες, Διδασκαλείο νέας Ελληνικής γλώσσας ως ξένης, Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης, Κέντρο Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, Πανεπιστημιακό Εντευκτήριο, Φοιτητική Λέσχη με αναγνωστήρια, γυμναστήριο και υποδομή για τους πολιτιστικούς συλλόγους των φοιτητών.

Η Πανεπιστημιακή **Βιβλιοθήκη** ως σύνολο αποτελεί αυτοτελή μονάδα του ιδρύματος, με εννέα (9) επιμέρους τμήματα, σε διακριτά κτήρια, των βιβλιοθηκών των αντιστοιχών Σχολών, και είναι μια από τις τρεις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες της Ελλάδας, παρόμοιου μεγέθους (μαζί με την Εθνική Βιβλιοθήκη και την Βιβλιοθήκη του ΑΠΘ), με σχεδόν 1,000,000 τεκμήρια βιβλίων και περισσότερα από 300,000 τεκμήρια επιστημονικών περιοδικών. Στο πλαίσιο της Βιβλιοθήκης λειτουργεί και το ιδρυματικό Αποθετήριο.

Το ισχυρότερο πλεονέκτημα, όμως, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, αποτελεί το **ανθρώπινο δυναμικό** του. Η εξαιρετική ποιότητα των φοιτητών και του ακαδημαϊκού προσωπικού, το οποίο στη μεγάλη του πλειοψηφία διακρίνεται διεθνώς και έχει θητεύσει σε πολύ γνωστά Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού πριν επιστρέψει στην Ελλάδα.

Πεποίθηση όλης της Πανεπιστημιακής κοινότητας είναι η αρχή ότι για να μπορεί κάποιος να μεταδώσει τη γνώση έγκυρα και αποτελεσματικά πρέπει να συμμετέχει στην παραγωγή της. Η **ερευνητική δραστηριότητα** των μελών του Πανεπιστημίου είναι έντονη και διεθνώς αναγνωρισμένη. Στις επιδόσεις αυτές, άλλωστε, οφείλεται, κυρίως, η κατάταξή του, από σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ των καλύτερων του κόσμου. Σήμερα απασχολούνται στις ερευνητικές δραστηριότητες του ιδρύματος 3,000 περίπου υποψήφιοι διδάκτορες, μεταδιδάκτορες, ερευνητές και υποστηρικτικό προσωπικό που αμείβονται από χρηματοδοτούμενα **ανταγωνιστικά ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα**, τα οποία προσελκύουν τα μέλη ΔΕΠ. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης στη χώρα, οι πόροι που προσελκύσθηκαν για την έρευνα και την ανάπτυξη ήταν έξι φορές περισσότεροι από εκείνους της κρατικής επιχορήγησης για τις λειτουργικές δαπάνες της εκπαίδευσης. Οι πόροι αυτοί επέτρεψαν στο Πανεπιστήμιο να διατηρήσει και να βελτιώσει την ποιότητα σπουδών του στην

κρίσιμη αυτή περίοδο, αλλά και να διαθέτει σημαντική ρευστότητα για την διενέργεια της έρευνας και αποθεματικά για αναπτυξιακές επενδύσεις.

Τέλος, το Πανεπιστήμιο αποκτά ολοένα και εντονότερο **διεθνή προσανατολισμό**, με διεθνείς συνεργασίες, κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού, αγγλόφωνα προγράμματα σπουδών, καινοτόμο έρευνα, καλλιέργεια της επιστημονικής περιέργειας και συμμετοχή σε διεθνείς διοργανώσεις και οργανισμούς. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την παραδοσιακή παρέμβαση της Πανεπιστημιακής κοινότητας στο κοινωνικό γίγνεσθαι και την ποικιλόμορφη προσφορά της στην Ελληνική κοινωνία και τον πολιτισμό, προσδίδουν στο ΕΚΠΑ ηγετικό ρόλο εθνικής εμβέλειας και πρωτεύουσα θέση στην ανώτατη εκπαίδευση της χώρας.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών **προσβλέπει και ενεργεί** ώστε να συνεχίσει να έχει καθοριστικό ρόλο στην Ελληνική κοινωνία μέσω της συνεχούς καινοτομίας στην εκπαίδευση και την έρευνα, της καλλιέργειας της δημιουργικότητας, της σύνδεσής του με την παραγωγή και της προσαρμογής του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και αναπτυξιακού προσανατολισμού του στις σύγχρονες εξελίξεις στην επιστήμη, την τεχνολογία, τον πολιτισμό, την κοινωνία και το φυσικό περιβάλλον. **Φιλοδοξεί** να διατηρήσει και να ενισχύσει τον πρωτοπόρο ρόλο του στην ανώτατη εκπαίδευση της χώρας μέσω της διεθνούς διάκρισης τόσο των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του και των φοιτητών του όσο και, κυρίως, των ακαδημαϊκών και ερευνητικών μονάδων του, όπου η συλλογική συνεισφορά διαφορετικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων θα οδηγεί σε διεθνώς σημαντικά αποτελέσματα. Το ΕΚΠΑ προσαρμοζόμενο στις σύγχρονες τάσεις στην ανώτατη εκπαίδευση **προτίθεται** να ενισχύσει ριζικά τη διεθνή του φυσιογνωμία στις συνεργασίες, στην κινητικότητα των φοιτητών και του προσωπικού, αλλά και στην προσέλκυση ξένων φοιτητών και ερευνητών.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Το ΕΚΠΑ θεραπεύει πρακτικά όλες τις επιστήμες, τα γράμματα και τις τέχνες τόσο στη θεμελίωσή τους όσο και στις εφαρμογές και τεχνολογικές διαστάσεις τους.

Η ακαδημαϊκή διάρθρωση του ΕΚΠΑ περιλαμβάνει 9 Σχολές, σύμφωνα με τους παραπάνω επιστημονικούς κλάδους, που θεραπεύουν σχεδόν όλα τα επιστημονικά πεδία. Η Θεολογική Σχολή, με 2 Τμήματα, και η Φιλοσοφική Σχολή, με 14 Τμήματα, θεραπεύουν τα επιστημονικά πεδία των ανθρωπιστικών επιστημών, όπου όμως, στη Φιλοσοφική Σχολή, εντάσσονται για ιστορικούς λόγους και τα πεδία των κοινωνικών επιστημών της Ψυχολογίας και των Παιδαγωγικών. Η Σχολή Θετικών Επιστημών (ΣΘΕ), με 9 Τμήματα, θεραπεύει τα επιστημονικά πεδία των θετικών και φυσικών επιστημών, καθώς και την τεχνολογία. Η Νομική Σχολή (μονοτμηματική) και η Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (ΣΟΠΕ), με 8 Τμήματα, θεραπεύουν τα επιστημονικά πεδία των κοινωνικών επιστημών και της διοίκησης. Η Σχολή Επιστημών Υγείας (ΣΕΥ), με 4 Τμήματα, αποτελεί μέρος των εφαρμοσμένων επιστημών. Τέλος, στις διακλαδικές επιστήμες ανήκουν η Σχολή Επιστημών Αγωγής, με 2 Τμήματα, η μονοτμηματική Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΣΕΦΑΑ) και η Σχολή Αγροτικής Ανάπτυξης, Διατροφής και Αειφορίας.

Τα Τμήματα ανά Σχολή κατανέμονται ως εξής:

Τμήματα Θεολογικής Σχολής

Θεολογίας

Κοινωνικής Θεολογίας & Θρησκευολογίας

Τμήματα Φιλοσοφικής Σχολής

Φιλοσοφίας

Φιλολογίας

Ιστορίας & Αρχαιολογίας

Αγγλική Γλώσσας & Φιλολογίας

Γαλλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Γερμανικής Γλώσσας & Φιλολογίας
Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας
Ισπανικής Γλώσσας & Φιλολογίας
Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας & Σλαβικών Σπουδών
Μουσικών Σπουδών
Θεατρικών Σπουδών
Ψυχολογίας
Παιδαγωγικό Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Τμήματα Σχολής Θετικών Επιστημών

Μαθηματικών
Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών
Φυσικής
Χημείας
Βιολογίας
Γεωλογίας & Γεωπεριβάλλοντος
Αεροδιαστημικής Επιστήμης & Τεχνολογίας
Τεχνολογιών Ψηφιακής Βιομηχανίας
Ιστορίας & Φιλοσοφίας της Επιστήμης

Τμήματα Νομικής Σχολής

Νομικής

Τμήματα Σχολής Οικονομικών & Πολιτικών Επιστημών

Πολιτικών Επιστημών & Δημόσιας Διοίκησης - ΠΕΔΔ
Κοινωνιολογίας
Οικονομικών Επιστημών
Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών
Διαχείρισης Λιμένων & Ναυτιλίας
Επικοινωνίας & Μαζικών Μέσων Ενημέρωσης - ΕΜΜΕ
Ψηφιακών Τεχνών & Κινηματογράφου
Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών

Τμήματα Σχολής Επιστημών Υγείας

Ιατρικής

Οδοντιατρικής

Φαρμακευτικής

Νοσηλευτικής

Τμήματα Σχολής Επιστημών Αγωγής

Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης - ΠΤΔΕ

Ειδικής Αγωγής & Προσχολικής Ηλικίας - ΤΕΑΠΗ

Τμήματα Σχολής Επιστημών Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Επιστημών Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Τμήματα Σχολής Αγροτικής Ανάπτυξης, Διατροφής και Αειφορίας

Αγροδιατροφής & Διαχείρισης Φυσικών Πόρων

ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Από το 2018 και μετά, **κάθε δράση** του Ιδρύματος είτε αφορά στην αναδιάταξη των ακαδημαϊκών δομών είτε πρόκειται για την ανάπτυξη των κτηριακών υποδομών και εξοπλισμών είτε συμβάλει στη διοικητική του αναδιάρθρωση, **βασίζεται** στο **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης** που εκπονήθηκε από το ΕΚΠΑ.

Οι Πρυτανικές Αρχές του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μετά από διεξοδική μελέτη, συνέταξαν τον Ιούλιο του **2018** δεκαετές στρατηγικό σχέδιο για το διάστημα 2019 – 2028, με στόχο να αποτελέσει έμπνευση και οδηγό για το μέλλον του Πανεπιστημίου. Το σχέδιο αυτό, διαμορφώθηκε στην τελική του μορφή από ειδική Επιτροπή, υπό την Προεδρεία του Πρύτανη, την οποία όρισε η Πανεπιστημιακή Σύγκλητος και αποτελείτο από τους Αντιπρυτάνεις, τους Κοσμήτορες, εκπροσώπους των Προέδρων των Τμημάτων και όλων των κλάδων του προσωπικού. Το σχέδιο κοινοποιήθηκε προς την ακαδημαϊκή κοινότητα τον Μάιο του 2019. Η Σύγκλητος, τον Δεκέμβριο του 2019, ενέκρινε το οριστικό Στρατηγικό Σχέδιο του ΕΚΠΑ 2019 – 2028, το οποίο και **δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως**.

Ένα στρατηγικό σχέδιο είναι πάντα σημαντικό για ένα πανεπιστημιακό Ίδρυμα. Η ανάγκη είναι όμως ιδιαίτερα έντονη σε μια εποχή όπου ο διεθνής ανταγωνισμός ασκεί σημαντική πίεση, ο χάρτης της ανώτατης εκπαίδευσης και της έρευνας αναδιατάσσεται ριζικά στη χώρα, οι προσδοκίες της κοινωνίας είναι μεγάλες, η χώρα οφείλει να εξέλθει από μια μακροχρόνια, πολυδιάστατη και βαθιά κρίση, η τεχνολογία είναι ταχέως μεταβαλλόμενη και το παγκόσμιο περιβάλλον θέτει υπό αναθεώρηση σχεδόν όλες τις πτυχές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η δεκαετής στρατηγική ανάπτυξης του Πανεπιστημίου καθώς και η αναζήτηση και διάθεση των απαραίτητων πόρων, προσδιορίζεται από τις ακόλουθες πέντε κατευθυντήριες προτεραιότητες.

Διαμόρφωση μιας κατάλληλης για τον 21ο αιώνα φυσιογνωμίας: Το ΕΚΠΑ, ως το αρχαιότερο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας, διακρίνεται για τις βαθιές και ισχυρές ρίζες του. Στην παρούσα ιστορική περίοδο συντελούνται θεμελιώδεις και έντονες κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές και μεταβολές του φυσικού περιβάλλοντος. Το Πανεπιστήμιο οφείλει να επιδείξει προσαρμοστικότητα, οξυδέρκεια και οραματική δράση για τη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας του με τρόπο εναρμονισμένο στις νέες συνθήκες, ώστε να διατηρήσει και να βελτιώσει τον ιστορικό του ρόλο στην ανώτατη εκπαίδευση, να αναπτύξει τη διεθνοποίησή του, αλλά και να παραμείνει ένας σημαντικός θεσμός της Πολιτείας.

Προσέλκυση και αξιοποίηση γνήσιων και διαφορετικού τύπου ταλέντων: Προσέλκυση ηλικιακά νέου, καταξιωμένου και ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού, ισόρροπα σε όλο το εύρος της αποστολής του Πανεπιστημίου και αναζήτηση πόρων για την υποστήριξη των ικανοτήτων και της προσπάθειας των διδασκόντων και των φοιτητών, ώστε να διαμορφώνεται ένα περιβάλλον που διευκολύνει την επιτυχία όλων.

Εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στη διδασκαλία, τη μάθηση και την έρευνα: Το ΕΚΠΑ βασίζεται σε μια πολυετή εκπαιδευτική και ερευνητική εμπειρία που του επιτρέπει την προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό στον τομέα της μάθησης, της επιστήμης και της τεχνολογίας, έτσι ώστε να συνεχίσει να προσφέρει μια πραγματικά ξεχωριστή ποιότητα εκπαίδευσης στους φοιτητές του και να παράγει καινοτόμο έρευνα. Νέες μέθοδοι, μορφές, εργαλεία και στάσεις στην εκπαίδευση και τη μάθηση, οι οποίες υπαγορεύονται από τις εξελίξεις στην επιστήμη, την τεχνολογία και την κοινωνία, οφείλουν να αναπτυχθούν από το Πανεπιστήμιο με δημιουργικό και αποτελεσματικό τρόπο.

Δημιουργία συνθηκών διάκρισης σε όλους τους τομείς δραστηριοποίησης του Πανεπιστημίου: Η επένδυση σε όλους τους τομείς της πνευματικής και δημιουργικής πρακτικής δράσης του ΕΚΠΑ είναι ουσιαστικής σημασίας για το μέλλον του Ιδρύματος. Η πρώτη παρέμβαση στον τομέα αυτό θα είναι η επένδυση στη διεπιστημονική συνεργασία, η επιτάχυνση της ανάπτυξης νέων βέλτιστων παραδειγμάτων και μεθόδων για την καινοτομία και την έρευνα και η προώθηση των βασικών επιστημών, αλλά και των συνεργατικών επιστημονικών κλάδων, καθώς και των σύγχρονων τεχνολογικών

πεδίων και των αντικειμένων που συνδέονται με το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ανάπτυξη της αντίληψης κοινότητας και της ιδρυματικής ευθύνης: Η προτεραιότητα αυτή έχει δύο αλληλένδετες διαστάσεις: α) Μια κοινοτική διάσταση, όπου όλοι οι φοιτητές, οι καθηγητές και το προσωπικό αισθάνονται συνδεδεμένοι μεταξύ τους με μια κοινή αίσθηση σκοπού, και συλλογικής συνείδησης. β) Μια συνείδηση ευθύνης απέναντι στο Ίδρυμα, όπου κάθε δραστηριότητα αναπτύσσεται με γνώμονα το συνολικό συμφέρον και όφελος του Πανεπιστημίου, με συνέργειες, οικονομίες κλίμακας, συνυπολογισμό και αξιολόγηση της ανάπτυξης των υπολοίπων δραστηριοτήτων, ενώ λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες και οι κανόνες που έχουν τεθεί. Επιδίωξη είναι ένα πρότυπο και συνεκτικό μοντέλο που αντιμετωπίζει με ολοκληρωμένο τρόπο τα τρέχοντα προβλήματα και ελλείψεις, αξιοποιώντας τη γνώση και τις εμπειρίες του διδακτικού, ερευνητικού, διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζονται οι προϋποθέσεις για την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη των φοιτητών.

Οι πέντε αυτές κατευθυντήριες προτεραιότητες συνδυαζόμενες με τις αρχές της διαφάνειας και δημοσιότητας καθοδηγούν τη Διοίκηση, το ακαδημαϊκό, ειδικό διδακτικό και διοικητικό προσωπικό, ώστε να ευθυγραμμίζουν σ' αυτές τη λήψη των διαχειριστικών και λειτουργικών αποφάσεων, την κατανομή των πόρων και τις δράσεις σε επίπεδο Πανεπιστημίου, Σχολών, Τμημάτων και διοίκησης. Όσο το Πανεπιστήμιο αναπτύσσεται και επιτυγχάνει τους στόχους του, οι προτεραιότητες αυτές θα προσαρμόζονται, ενώ θα αναδιαμορφώνονται και άλλα κομβικά στοιχεία του στρατηγικού σχεδίου.

Ένα σχέδιο ανάπτυξης και ένα σύνολο προτεραιοτήτων αποτελεί μόνο ένα σημείο αναφοράς. Κάθε μέλος της κοινότητας του ΕΚΠΑ οφείλει να συνεχίσει να εργάζεται ενστερνιζόμενο τις προσδοκίες αυτές και να ενεργεί υπεύθυνα τόσο ως προς το μέρος του σχεδίου που το αφορά όσο και για το μέλλον του Πανεπιστημίου στο σύνολό του. Πρέπει να προωθείται η επίτευξη των στόχων, να αξιολογείται η υλοποίηση εφαρμογής του στρατηγικού σχεδίου, ενώ παράλληλα εντοπίζονται τα προβλήματα που ανακύπτουν. Αυτό συνδέεται με την αναμόρφωση και βελτίωση των Προγραμμάτων

Σπουδών, την ανάπτυξη της έρευνας και την δημιουργική παρουσία στην κοινωνία. Τίποτα από τα παραπάνω δεν αποτελεί πρόσθετο ή εξωγενές καθήκον, αλλά είναι μια ορθή προσέγγιση στον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται καθημερινά το ακαδημαϊκό έργο και η ακαδημαϊκή ζωή, η οποία θα βοηθήσει όλους ατομικά και συλλογικά να επιτύχουν τους στόχους για τους οποίους επέλεξαν να ενταχθούν στον οργανισμό του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΕΥΡΙΠΟΥ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΟΡΑΜΑΤΟΣ

Κατά την τελευταία δεκαετία έχουν πραγματοποιηθεί, σταδιακά, σημαντικές αλλαγές στην ακαδημαϊκή δομή του ΕΚΠΑ, με στόχο τη βελτίωση της λειτουργίας του και την προσαρμογή του στο σύγχρονο περιβάλλον της ανώτατης εκπαίδευσης, της οικονομίας, της κοινωνίας και των διεθνών εξελίξεων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και **η δημιουργία του Συγκροτήματος Ευρίπου**, ως δορυφορική δομή του ΕΚΠΑ, στο οποίο θεραπεύονται επιστημονικά πεδία του μέλλοντος με διεπιστημονική διάσταση και αφορούν κυρίως την **4η βιομηχανική επανάσταση**, την **κυκλική οικονομία** και την **αιετόφορο ανάπτυξη**.

Στόχος είναι να αποτελέσει μεσοπρόθεσμα νησίδια διάκρισης στα συγκεκριμένα επιστημονικά πεδία. Μεγάλα Πανεπιστήμια στην Ευρώπη (π.χ. Winchester, Nottingham, Nice), την Αμερική (π.χ. Carnegie Mellon, Michigan, Colorado, Toronto) και την Αυστραλία (π.χ. Newcastle) εντάσσουν στο στρατηγικό τους σχεδιασμό και δημιουργούν δορυφορικές εγκαταστάσεις σε άλλες πόλεις ή κοντινές περιοχές, για διαφορετικούς λόγους το καθένα, με στόχο τη διεύρυνση των εκπαιδευτικών τους δραστηριοτήτων ή την ανάπτυξη της έρευνας. Η τάση αυτή ενισχύεται με γρήγορο ρυθμό τα τελευταία έτη.

Στο Συγκρότημα Ευρίπου εδρεύουν η Σχολή και τα Τμήματα που ιδρύθηκαν με το άρθρο 14 του νόμου 4589/2019, σύμφωνα με τον οποίο εντάχθηκε στο ΕΚΠΑ τμήμα του πρώην ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας και συγκεκριμένα εκείνο που αποτελούσε παλαιότερα τον κύριο κορμό του ΤΕΙ Χαλκίδας. Ειδικότερα, στο **Συγκρότημα Ευρίπου** στεγάζονται και λειτουργούν πέντε (5) νέα Τμήματα του ΕΚΠΑ (δύο (2) της ΣΘΕ, δύο (2) της ΣΟΠΕ και ένα (1) της Σχολής Αγροτικής Ανάπτυξης, Διατροφής και Αειφορίας), τα οποία δημιουργήθηκαν με την ένταξη μέρους του πρώην ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας (δομή στα Ψαχνά Ευβοίας) στο ΕΚΠΑ.

Με βάση τους στόχους του στρατηγικού του σχεδίου ανάπτυξης οι κύριοι άξονες δημιουργίας των Τμημάτων αυτών ήταν οι εξής: α) δημιουργία εντελώς νέων Τμημάτων

(χωρίς αναφορά σε εκείνα του πρώην ΤΕΙ), σε σύγχρονα διεπιστημονικά πεδία της αειφόρου ανάπτυξης και της 4ης βιομηχανικής επανάστασης, β) δημιουργία περιβάλλοντος γόνιμης ακαδημαϊκής κοινότητας (με βάση τον αριθμό και το θεματικό εύρος των νέων Τμημάτων), η οποία να συνδέεται στενά με εκείνη του Μητροπολιτικού Πανεπιστημίου, αλλά και με την εθνική οικονομία, την τοπική κοινωνία και ανάπτυξη και γ) την προοπτική τα αμέσως επόμενα έτη όλα τα νέα Τμήματα να είναι αυτοδύναμα με ικανό αριθμό εκπαιδευτικού προσωπικού (σχεδόν 90 μέλη ΔΕΠ). Το κτηριακό συγκρότημα (πρώην ΤΕΙ Χαλκίδας), 20.000 τ.μ. περίπου, λειτουργεί από τη δεκαετία του 1980 και έχει σχεδιαστεί ως εκπαιδευτικό ίδρυμα με μεγάλη αρτιότητα. Όταν το ΕΚΠΑ παρέλαβε τις υποδομές στα μέσα του 2019, υπήρχαν σοβαρότατα προβλήματα συντήρησης, φθορών, εγκατάλειψης του περιβάλλοντος χώρου και εκσυγχρονισμού των εξοπλισμών. Η Διοίκηση του ΕΚΠΑ εξασφάλισε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων 2.5 εκατομμύρια ευρώ για τη συντήρηση και αναβάθμιση των κτηριακών υποδομών και 2.5 εκατομμύρια ευρώ για τον εξοπλισμό των εκπαιδευτικών εργαστηρίων των νέων Τμημάτων. Παράλληλα, το Πανεπιστήμιο διέθεσε από ίδιους πόρους 1 εκατομμύριο ευρώ για την προμήθεια σύγχρονου και ποιοτικού εξοπλισμού των αιθουσών διδασκαλίας και των εργαστηρίων και 500 χιλιάδες ευρώ για την αντικατάσταση του δικτυακού εξοπλισμού, ο οποίος ήταν απαρχαιωμένος με σοβαρά προβλήματα λειτουργίας. Τέλος, διέθεσε περίπου 500 χιλιάδες ευρώ για έργα άμεσης προτεραιότητας ως προς τον εξωραϊσμό και την αξιοπρεπή λειτουργία του Συγκροτήματος το πρώτο ακαδημαϊκό έτος 2019-2020. Στα Τμήματα του Συγκροτήματος Ευρίπου σπουδάζει περίπου το 8.5% των φοιτητών του ΕΚΠΑ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΕΥΡΙΠΟΥ

Η ανάπτυξη του Συγκροτήματος Ευρίπου του ΕΚΠΑ βασίστηκε στους στόχους του στρατηγικού του σχεδίου 2019-2028 και χαρακτηρίζεται από τους ακόλουθους κύριους άξονες:

- Τα νέα Τμήματα **δεν** αποτελούν **συνέχεια** εκείνων που ήδη λειτουργούσαν στο ΤΕΙ, αλλά **θεραπεύουν σύγχρονα επιστημονικά πεδία με διεπιστημονική διάσταση και έντονη επίδραση στην επιστήμη, την οικονομία και την κοινωνία.** Αφορούν αφενός την **κυκλική οικονομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη** και αφετέρου την **4η βιομηχανική επανάσταση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό** της βιομηχανίας. Το όραμα είναι, το Συγκρότημα Ευρίπου, να αποτελέσει, μεσοπρόθεσμα, **νησίδα διάκρισης** στα ανωτέρω επιστημονικά πεδία.
- Τα **γνωστικά αντικείμενα** των νέων Προγραμμάτων Σπουδών συνδέονται με τις **εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες** και την **έξυπνη εξειδίκευση** της χώρας, αλλά και ειδικότερα της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
- Η ανάπτυξη του ακαδημαϊκού προσωπικού των νέων Τμημάτων βασίζεται αφενός στην άμεση προσέλκυση **νέων μελών ΔΕΠ** και αφετέρου στη σταδιακή **ενσωμάτωση** του μεγαλύτερου μέρους του υπάρχοντος προσωπικού με κριτήριο την **προσαρμογή στους στόχους και τις ανάγκες** των νέων Τμημάτων και στις **ακαδημαϊκές αρχές και τα ήθη** του Πανεπιστημίου. Κατανεμήθηκαν στα νέα Τμήματα **40 νέες θέσεις ΔΕΠ** (7-9 σε κάθε Τμήμα), ενώ έχουν ενταχθεί ή βρίσκονται σε διαδικασία ένταξης **25 μέλη ΔΕΠ του πρώην ΤΕΙ**, ανάλογα με το γνωστικό τους αντικείμενο, το έργο και την προσφορά τους στα νέα Τμήματα. Μέχρι το τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022, **όλα τα νέα Τμήματα θα είναι αυτοδύναμα με περισσότερα από 12 μέλη ΔΕΠ** το καθένα, καθώς και επικουρικό εκπαιδευτικό προσωπικό, ώστε να εξυπηρετούνται οι διδακτικές τους ανάγκες, αλλά και να ενισχυθεί σημαντικά η ερευνητική τους δραστηριότητα.
- Η πρώτη και η δεύτερη φάση **ανάπτυξης των κτηριακών υποδομών και εξοπλισμών** για την εκπαίδευση και την αναβάθμιση της έρευνας, θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022. Όταν το ΕΚΠΑ παρέλαβε τις

υποδομές του ΤΕΙ, στα μέσα του 2019, υπήρχαν σοβαρότατα προβλήματα συντήρησης, φθορών, εγκατάλειψης του περιβάλλοντος χώρου και εκσυγχρονισμού των υποδομών και εξοπλισμών. Η Διοίκηση του ΕΚΠΑ επένδυσε μέχρι σήμερα **7 εκατομμύρια ευρώ (2 εκ των οποίων από ίδιους πόρους του ΕΛΚΕ)**, για **πλήρη αναμόρφωση** με σύγχρονο και ποιοτικό εξοπλισμό **όλων (17) των αιθουσών διδασκαλίας**, εξοπλισμό των **εκπαιδευτικών εργαστηρίων** των νέων Τμημάτων και των **7 εργαστηρίων Πληροφορικής**, την **πλήρη αντικατάσταση του δικτυακού** και πληροφοριακού **εξοπλισμού** του Συγκροτήματος, την επισκευή ή αντικατάσταση σημαντικού μέρους των **δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, ψύξης - θέρμανσης, άρδευσης**, την αντικατάσταση όλων των **μονώσεων** και την επισκευή και **εξωραϊσμό** των οικοδομικών και ηλεκτρομηχανολογικών **εγκαταστάσεων**.

- Ο σχεδιασμός των νέων Τμημάτων έλαβε, επίσης, υπόψη του τη **δυνατότητα** αυτά να είναι **ποσοτικά και θεματικά** (ως προς την ευρύτητα των αντικειμένων) ικανά να δημιουργήσουν ένα **περιβάλλον βιώσιμης και γόνιμης ακαδημαϊκής κοινότητας**, η οποία συνδέεται στενά με εκείνη του Μητροπολιτικού Πανεπιστημίου. Στο πλαίσιο αυτό διαμορφώθηκαν και οι θεμελιώδεις συνθήκες για τη δημιουργία μιας **Τεχνόπολης** στην περιοχή.
- **Μεγάλα Πανεπιστήμια** στην Ευρώπη (π.χ. Winchester, Nottingham, Nice), την Αμερική (π.χ. Carnegie Mellon, Michigan, Colorado, Toronto) και την Αυστραλία (π.χ. Newcastle) εντάσσουν στο στρατηγικό τους σχεδιασμό και δημιουργούν **δορυφορικές εγκαταστάσεις** σε **άλλες πόλεις ή κοντινές περιοχές**, για διαφορετικούς λόγους το καθένα, με στόχο τη διεύρυνση των **εκπαιδευτικών** τους δραστηριοτήτων ή την ανάπτυξη της **έρευνας** και της **οικονομίας**. Η **τάση** αυτή διεθνώς **ενισχύεται** με γρήγορο ρυθμό τα τελευταία έτη.
- Στη δημιουργία των νέων Τμημάτων συνυπολογίστηκαν και οι **τοπικές** οικονομικές και κοινωνικές **συνθήκες** σε μια περιοχή όπου έχει χωροθετηθεί το **σημαντικότερο τμήμα της βιομηχανικής ζώνης της Αττικής**, κυρίως κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου ΠΑΘΕ, με μεγάλη παραγωγή, συμπεριλαμβανομένης της **αγροτικής** και των ειδών **διατροφής**, χαρακτηρίζεται από πλούτο γεωγραφικά διατεταγμένων **φυσικών** και **πολιτισμικών χώρων**, όπως αρχαιολογικά μνημεία, οικισμοί και οχυρώσεις, αρχαία θέατρα, ναοί και θρησκευτικά μνημεία, πύργοι, φρούρια, λαογραφικά μουσεία.

Το ως άνω σχέδιο, το οποίο διακρίνεται από φιλόδοξους στόχους, κρίθηκε ότι ήταν εφικτό να υλοποιηθεί, από τη στιγμή που διατέθηκαν οι απαιτούμενοι πόροι που προέβλεπε η υποβληθείσα πρόταση, διότι: α) Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών είναι το αρχαιότερο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της χώρας με ιστορική διαδρομή 180 και πλέον ετών και **εύρος εθνικής εμβέλειας**. β) Στην αποστολή του έχει επιλέξει να θεραπεύει **εξ ίσου την εκπαίδευση και την έρευνα** με στόχο να **διακρίνεται** διεθνώς. γ) Η **κοινωνική προσφορά** και η συμμετοχή στην **ανάπτυξη της χώρας** αποτελούν επίσης υψηλή προτεραιότητα στην αποστολή του. δ) Το ΕΚΠΑ διαθέτει **βαθιές ρίζες** και παράδοση στην εκπαίδευση και την έρευνα, **τεχνογνωσία, ανθρώπινο δυναμικό, πόρους, υπηρεσίες και υποδομές**, με συνέπεια να μπορεί να αναπτύσσεται σε διάφορες περιοχές και νέους επιστημονικούς τομείς με ταχείς ρυθμούς και ποιοτικά αποτελέσματα.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΕΚΠΑ

Σύγχρονο Πρόγραμμα Σπουδών

Τα Προγράμματα Σπουδών, τα οποία δημιουργήθηκαν στο Συγκρότημα Ευρίπου, αφορούν αντικείμενα σε σύγχρονα επιστημονικά πεδία που απασχολούν σήμερα τον πλανήτη, ενώ ταυτόχρονα συνδέονται με τους κύριους άξονες ανάπτυξης της χώρας, την έξυπνη εξειδίκευση και τη γεωγραφική περιοχή στην οποία βρίσκεται το Συγκρότημα.

Το νέο **Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων & Ναυτιλίας** στο Συγκρότημα Ευρίπου, ειδικότερα, ανήκει στη Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, όπου εντάσσονται επίσης τα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών, Πολιτικών Επιστημών & Δημόσιας Διοίκησης, Επικοινωνίας & Μαζικών Μέσων Ενημέρωσης,, Ψηφιακών Τεχνών & Κινηματογράφου και Τουρκικών & Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών.

Το Τμήμα **Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας** εστιάζει στη **διαχείριση και διοίκηση λιμένων** καθώς και των **επιχειρήσεων και φορέων** που δραστηριοποιούνται στο ευρύτερο **περιβάλλον των θαλάσσιων μεταφορών**, της **εφοδιαστικής αλυσίδας** και της **γαλάζιας και πράσινης ανάπτυξης**. Οι επιχειρηματικοί αυτοί τομείς είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης και η Ελλάδα κατέχει συστηματικά πρωταγωνιστικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο. Προγράμματα Σπουδών με έμφαση στη **διαχείριση λιμένων**, υπάρχουν σε **Πανεπιστήμια** των περισσότερων **χωρών με ναυτική παράδοση** και ισχυρά **συμφέροντα** στον τομέα της **ναυτιλίας**. Ενδεικτικά αναφέρονται το World Maritime University στο Malmö της Σουηδίας, το Southampton Solent University, η Lloyds Maritime Academy και το Liverpool University στη Μ. Βρετανία, το Erasmus University στο Rotterdam της Ολλανδίας και το Lamar University στο Τέξας των ΗΠΑ. Στην Ελλάδα, **το μόνο Τμήμα** με έμφαση στη **διαχείριση λιμένων** είναι εκείνο του Συγκροτήματος Ευρίπου.

Τα παραπάνω αντικείμενα συνάδουν με τον στρατηγικό στόχο του Πανεπιστημίου για την ανάπτυξη επιστημονικών πεδίων που αναδεικνύονται ως σημαντικά στον σύγχρονο

κόσμο, έχουν διεπιστημονική διάσταση και συγκεκριμένη στόχευση, ενώ υπάρχει και η απαιτούμενη συνάφεια μεταξύ ομάδων Τμημάτων του Συγκροτήματος Ευρίπου. **Τα νέα Τμήματα είναι ποσοτικά και γεωγραφικά ικανά να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον γόνιμης ακαδημαϊκής κοινότητας, η οποία συνδέεται στενά με εκείνη του Μητροπολιτικού Πανεπιστημίου.** Αντικείμενα των νέων Τμημάτων συνδέονται άμεσα κυρίως με εκείνα των Τμημάτων Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Φυσικής, Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Χημείας, Βιολογίας, Ιατρικής, Οικονομικών Επιστημών, Διοίκησης Επιχειρήσεων, Επικοινωνίας και ΜΜΕ. Το γεγονός αυτό, εκτός από τις συνέργειες που επιτρέπει να δημιουργηθούν, προσφέρει και πολύτιμη βοήθεια στα πρώτα βήματα των νέων Τμημάτων.

Σύνδεση με την Οικονομία και την Τοπική Κοινωνία

Η δημιουργία, μακριά από την ακαδημαϊκή μητρόπολη του ΕΚΠΑ, νέων Τμημάτων που ανταποκρίνονται στις εξελίξεις της επιστήμης και της τεχνολογίας καθώς και στις ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας και κοινωνίας, θα τους προσδώσει βαθμούς ελευθερίας και πνεύμα νεωτερισμού, αλλαγής και καινοτομίας.

Στο πλαίσιο ενσωμάτωσης στο ΕΚΠΑ των υποδομών και του προσωπικού του πρώην ΤΕΙ Χαλκίδας και της δημιουργίας των νέων Τμημάτων, πέραν των στρατηγικών στόχων του Πανεπιστημίου, ελήφθησαν υπ' όψιν και οι 9 άξονες ανάπτυξης της χώρας, όπως τις έχει θέσει η πολιτεία (τουρισμός, ενέργεια, αγροδιατροφή, περιβάλλον, εφοδιαστική αλυσίδα, τεχνολογίες πληροφορικής & επικοινωνιών, υγεία και φαρμακευτική βιομηχανία, δημιουργικές και πολιτιστικές βιομηχανίες, υλικά – κατασκευές), αλλά και του γεγονότος ότι βρισκόμαστε εν μέσω αυτού που ορισμένοι αποκαλούν μια 4η Βιομηχανική Επανάσταση, αλλά και στα πρόθυρα των σοβαρών επιπτώσεων από την εξελισσόμενη κλιματική αλλαγή και συνεπώς την ανάγκη μιας βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι δεξιότητες και γνώσεις που απαιτούνται σε αυτό το νέο τοπίο πρέπει να παρέχονται από το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα. Σύμφωνα με όλες τις σχετικές μελέτες, αυτές περιλαμβάνουν κατανόηση των σύνθετων προβλημάτων, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συναισθηματική νοημοσύνη, διεπιστημονική γνώση, δεξιότητες κατανόησης και εργασίας στο περιβάλλον της αλληλεξάρτησης STEM (Science,

Technology, Engineering, Mathematics) και στο άμεσο μέλλον SMAC (Social, Mobile, Analytics, Cloud), γνώση της κοινωνικοοικονομικής, χρηματοδότηση, προγραμματισμός και κωδικοποίηση πρωτοβουλιών, υλοποίηση και συντήρηση των νέων μεθόδων, σενάρια προσομοίωσης και προστασία με προχωρημένη κυβερνοασφάλεια. Η ανάπτυξη της ρομποτικής, της τεχνητής νοημοσύνης, των μεγάλων δεδομένων (Analytics), του ίντερνετ των πραγμάτων, της 3D εκτύπωσης, της αυτοματοποίησης και των πληροφοριακών συστημάτων, της γονιδιωματικής, της βιοτεχνολογίας και των νέων υλικών, θα οδηγήσει σε πορεία εξαφάνισης πολλά επαγγέλματα, ενώ ταυτόχρονα θα δημιουργηθούν ανάγκες για νέα επαγγέλματα. Εκατομμύρια θέσεις εργασίας θα χαθούν λόγω της μαζικής εισαγωγής των παραπάνω τεχνολογιών, κυρίως θέσεις γραφείου και διοίκησης καθώς και στη βιομηχανία και παραγωγή, ενώ άλλες τόσες θα δημιουργηθούν, κυρίως στην τεχνολογία, στην ανάλυση δεδομένων και στην Πληροφορική και τα Μαθηματικά. Προβλέπεται, όμως, ο σοβαρός κίνδυνος στις νέες θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν να υπάρξει έλλειψη επαρκώς εκπαιδευμένου προσωπικού. Παραδείγματα σχετικών επαγγελμάτων αναφέρονται στους τομείς των αποβλήτων, των εναλλακτικών μορφών ενέργειας, των επιστημών υγείας, των φυσικών καταστροφών, της γενετικής και βιοϊατρικής, της νευροβιολογίας, της επικοινωνίας και κοινωνιολογίας, στο ίντερνετ των πραγμάτων, στην κυβερνοασφάλεια, στα ιπτάμενα οχήματα, στο διεθνές μάρκετινγκ.

Οι αλλαγές αυτές που ήδη συντελούνται, αλλά δεν είναι ακόμη πλήρως αντιληπτές στην καθημερινή ζωή, θέτουν σημαντικά προβλήματα σε όλο το φάσμα της κοινωνικής οργάνωσης, από το δίκαιο και τη δημοκρατία, όπως η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο περιβάλλον διακίνησης και αποθήκευσης τεράστιου όγκου ψηφιακής πληροφορίας, οι ρυθμίσεις και οι περιορισμοί βιοηθικής, οι σχέσεις και οι περιορισμοί μεταξύ ανθρώπου και ρομπότ με τεχνητή νοημοσύνη που μαθαίνουν και αυτοεξελίσσονται, ο έλεγχος ζωτικών τομέων για την κοινωνία, μέχρι τον τρόπο εκπαίδευσης και τις σχέσεις εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, τα Πανεπιστήμια προσαρμόζουν την αποστολή τους, τα μέσα και τις μεθόδους εκπαίδευσης, τον τρόπο ανάπτυξής τους και τα Προγράμματα Σπουδών τους. Προωθούν την καινοτομία στην έρευνα, την τεχνολογική τους διάσταση, την διεπιστημονικότητα, τον διεθνή χαρακτήρα τους, την αναζήτηση νέων μορφών χρηματοδότησης, την αποτελεσματικότητα, τις συνέργιες μεταξύ των ακαδημαϊκών μονάδων τους και την ιδρυματική ευθύνη.

Στον σχεδιασμό του Συγκροτήματος Ευρίπου συνυπολογίστηκαν και οι τοπικές οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στη συγκεκριμένη περιοχή. Η περιοχή του Ευρίπου διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Χωροθετήθηκε εκεί σημαντικό τμήμα της βιομηχανικής ζώνης της Αττικής, κυρίως κατά μήκος του αυτοκινητόδρομου ΠΑΘΕ. Οι σημαντικότεροι κλάδοι της βιομηχανίας είναι εκείνοι της αγροτικής βιομηχανίας, των ειδών διατροφής, της κατασκευής προϊόντων, συσκευών και μηχανημάτων, της βιομηχανίας ξύλου και κατασκευής επίπλων και αντιπροσωπεύουν το 85% των συνολικών εξαγωγών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Η Βοιωτία και η Εύβοια καλύπτουν το 52% της γεωργικής έκτασης της Περιφέρειας. Τα σημαντικότερα προβλήματα του πρωτογενή τομέα είναι η υψηλή εξάρτηση από παραδοσιακές και επιδοτούμενες καλλιέργειες, η εξάρτηση από προϊόντα για τα οποία αλλάζει ριζικά το πλαίσιο στήριξης της Ε.Ε., ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος, ο χαμηλός βαθμός εξειδίκευσης και εκπαίδευσης των αγροτών, η έλλειψη ορθής και αποδοτικής διαχείρισης, η συνεχής γήρανση του πληθυσμού, η χαμηλή μεταπαραγωγική προστιθέμενη αξία του μεταποιητικού τομέα, τα φαινόμενα περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και η προβληματικότητα της σχέσης των οργανωμένων δικτύων εμπορίας με τους παραγωγούς. Παρουσιάζεται, όμως, σημαντική ανάπτυξη και δυνατότητες στον τομέα της αλιείας και στις τρεις βασικές αλιευτικές δραστηριότητες, δηλαδή, την αλιεία ανοιχτής θαλάσσης, τις θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες και τις ιχθυοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων. Υπάρχει σημαντικός αριθμός συσκευαστηρίων οπωροκηπευτικών, αλευροβιομηχανιών, μονάδων παραγωγής ζωοτροφών και τυποποιητηρίων - συσκευαστηρίων ξηρών καρπών.

Όσον αφορά τον τριτογενή τομέα, η προστιθέμενη αξία των προσφερόμενων υπηρεσιών ακολουθεί τη γενικότερη τάση μείωσης που επικρατεί την τελευταία περίοδο σε ολόκληρη τη χώρα. Ο τουριστικός όμως κλάδος είναι σημαντικός καθώς η περιοχή χαρακτηρίζεται από σημαντικό πλούτο γεωγραφικά διατεταγμένων φυσικών και πολιτισμικών χώρων, όπως αρχαιολογικά μνημεία, οικισμοί και οχυρώσεις, αρχαία θέατρα, ναοί και θρησκευτικά μνημεία, πύργοι, φρούρια, λαογραφικά μουσεία. Ο πλούτος αυτός μπορεί να υποδεχθεί και να ικανοποιήσει διάφορες μορφές τουρισμού,

όπως πολιτισμικός, θρησκευτικός, αθλητικός και τουρισμός περιπέτειας, χειμερινός, φυσιολατρικός, αγροτουρισμός, θαλάσσιος, ιαματικός και συνεδριακός.

Στην Βοιωτία λειτουργούν τρεις ΒΙ.ΠΕ. μεταξύ των οποίων και η ΒΙ.ΠΕ. Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας, ενώ μία ΒΙ.ΠΑ.-ΒΙΟ.ΠΑ. λειτουργεί στην Εύβοια και έχει εγκριθεί η ανάπτυξη του Επιχειρηματικού Πάρκου Τύπου Α' Μαντουδίου. Η ευρύτερη περιοχή Οиноφύτων-Σχηματαρίου-Τανάγρας, στα όρια με την Αττική, καλύπτει μεγάλη εδαφική έκταση όπου είναι εγκατεστημένες περισσότερες από 1.400 επιχειρήσεις, καθιστώντας την τη μεγαλύτερη βιομηχανική περιοχή της Ελλάδας. Η ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε., η οποία συνιστά το ελληνικό πολυκλαδικό, πολύ-τεχνολογικό κέντρο που ελέγχει και πιστοποιεί βιομηχανικά και καταναλωτικά προϊόντα, υλικά, εγκαταστάσεις και συστήματα διαχείρισης, αλλά και πραγματοποιεί εφαρμοσμένη τεχνολογική έρευνα στους τομείς εξειδίκευσής της, έχει Παράρτημα στη Βοιωτία (πρώην ΕΚΕΠΥ), το οποίο βρίσκεται στη Ριτσώνα και στεγάζει τέσσερα εργαστήρια καθώς και ειδικούς χώρους για τις βιομηχανικές δοκιμές. Στο νομό Βοιωτίας (Αλίαρτο) βρίσκεται και ένας από τους 18 σταθμούς γεωργικής έρευνας του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.), το οποίο συνιστά τον εθνικό φορέα για την αγροτική έρευνα και τεχνολογία και δραστηριοποιείται σε όλο το φάσμα του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα αγροτικής παραγωγής. Ο Οργανισμού Λιμένων Ν. Ευβοίας (ΟΛΝΕ ΑΕ) έχει ανακοινώσει τη λειτουργία νέου λιμένος στη Χαλκίδα και την ανάπτυξη του λιμένος της Κύμης.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του Συγκροτήματος Ευρίπου του ΕΚΠΑ, προβλέπεται να χωροθετηθεί στην περιοχή Αυλίδας η Τεχνόπολη Ευρίπου, με στόχο τη σταδιακή ανάπτυξή της και την εγκατάσταση σε αυτήν Πανεπιστημιακών και γενικότερα Ερευνητικών Μονάδων Τεχνολογικής Καινοτομίας, Τέχνης και Πολιτισμού. Το ΕΚΠΑ έχει υπογράψει ειδική συμφωνία με το Δήμο Χαλκίδας για την παραχώρηση συγκεκριμένης έκτασης για τη δημιουργία της Τεχνόπολης. Σκοπός είναι η δημιουργία μιας δομής συνεργασίας του Πανεπιστημίου με την κοινωνία και τους φορείς ανάπτυξης, η μεταφορά τεχνογνωσίας και η ενίσχυση της βασικής, εφαρμοσμένης και βιομηχανικής καινοτόμου έρευνας, αλλά και η δημιουργία πρωτοποριακών μονάδων Τέχνης και Πολιτισμού. Η δομή αυτή στοχεύει να αποτελέσει πόλο συνεργασίας ερευνητικών ομάδων που διακρίνονται από όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου, να αναπτύξει την διεπιστημονικότητα, τις συνέργιες και την οικονομία κλίμακας με ορίζοντα το 2030.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα όπου το Πανεπιστήμιο έχει να επιδείξει τεχνογνωσία και εκδηλωμένο ενδιαφέρον για τη δημιουργία τέτοιων μονάδων είναι οι τεχνολογίες τροφίμων και φαρμακευτικών προϊόντων, η ωκεανογραφική έρευνα με κατάλληλα εξοπλισμένο σταθμό για εργασίες πεδίου και επεξεργασία δειγμάτων, η διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς με χρήση νέων τεχνολογιών, οι βιοεπιστήμες, το περιβάλλον και η αειφόρος ανάπτυξη και πολλά άλλα. Το Πανεπιστήμιο θα θέσει τα κριτήρια και θα εκπονήσει τον κανονισμό εγκατάστασης, λειτουργίας και χρηματοδότησης των ακαδημαϊκών μονάδων που θα εγκατασταθούν στην Τεχνόπολη, καθώς και δομών που μπορεί να προκύψουν σε συνεργασία με άλλους οργανισμούς.

Η δημιουργία των συγκεκριμένων νέων Τμημάτων σε σύγχρονα επιστημονικά αντικείμενα, σε συνδυασμό με μια Τεχνόπολη, θα συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη των ερευνητικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων του Πανεπιστημίου, θα αποτελέσει καταλύτη για την προσαρμογή του στο περιβάλλον της 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης και της βιώσιμης ανάπτυξης και θα καλλιεργήσει τις συνέργιες, το αίσθημα ιδρυματικής ευθύνης και τις οικονομίες κλίμακας.

Ανάπτυξη του Τμήματος Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας

Το **Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας** (www.pms.uoa.gr) ανήκει, όπως αναφέρθηκε, στη Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών (ΣΟΠΕ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κίνητρα για Σπουδές στη Διαχείριση Λιμένων και Ναυτιλίας

Το Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας εστιάζει στη διαχείριση και διοίκηση λιμένων, στη διοίκηση ναυτιλιακών επιχειρήσεων, καθώς και των επιχειρήσεων και φορέων που δραστηριοποιούνται στο ευρύτερο περιβάλλον των θαλάσσιων μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας, στο θαλάσσιο περιβάλλον και στη γαλάζια οικονομία. Οι

τομείς αυτοί είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης και η Ελλάδα κατέχει συστηματικά πρωταγωνιστικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο.

Προγράμματα σπουδών με έμφαση στη διαχείριση λιμένων, υπάρχουν σε Πανεπιστήμια των περισσότερων χωρών με ναυτική παράδοση και ισχυρά συμφέροντα στον τομέα της ναυτιλίας. Ενδεικτικά αναφέρονται το World Maritime University στο Malmö της Σουηδίας, το Southampton Solent University, η Lloyds Maritime Academy και το Liverpool University στη Μ. Βρετανία, το Erasmus University στο Rotterdam της Ολλανδίας και το Lamar University στο Τέξας των ΗΠΑ. Στην Ελλάδα, το μόνο Τμήμα με έμφαση στη διαχείριση λιμένων, εφοδιαστικής αλυσίδας και γαλάζιας οικονομίας είναι το Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας, του Συγκροτήματος Ευρίπου.

Η δημιουργία και λειτουργία του Τμήματος ΔΙΛΙΝ, στο πλαίσιο των στόχων του ΕΚΠΑ, προέκυψε μετά από μακροχρόνια κριτική αξιολόγηση των στρατηγικών σχεδίων και των Προγραμμάτων Σπουδών πολλών γνωστών Πανεπιστημίων (κυρίως της Ευρώπης και της Αμερικής), των εξελίξεων στη σύγχρονη εκπαίδευση και των προοπτικών ανάπτυξης εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες τόσο του περιφερειακού περιβάλλοντος (Εύβοια, Βοιωτία) όσο και του εθνικού και διεθνούς περιβάλλοντος, καθώς και των διαθέσιμων υποδομών, δραστηριοτήτων, πόρων, δυνατοτήτων χρηματοδότησης και προοπτικών βιωσιμότητας. Είναι εγκατεστημένο σε μια περιοχή γνωστή από την αρχαιότητα για την ισχυρή οικονομική της ανάπτυξη και τη θαλάσσια παράδοσή της. Συνεπώς, το ΤΔΙΛΙΝ διευρύνει τις δυνατότητες της Χαλκίδας και συνολικά της ευρύτερης περιοχής να αναδειχθούν σε έναν σύγχρονο λιμενικό και ναυτιλιακό κόμβο, με την ανάπτυξη σύνθετων ναυτιλιακών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (εμπορικών, μεταφορικών, λιμενικών, τουριστικών, αλιευτικών, αναψυχής κ.α.).

Επίσης, στη δημιουργία του, ελήφθησαν υπόψη οι 9 βασικοί άξονες ανάπτυξης της χώρας, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται η εφοδιαστική αλυσίδα, η γαλάζια ανάπτυξη και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, αντικείμενα τα οποία αποτελούν βασικές συνιστώσες του Προγράμματος Σπουδών.

Σύνοψη Προγράμματος Σπουδών

Όραμα του Τμήματος ΔΙΛΙΝ είναι να καταξιωθεί μεταξύ των κορυφαίων Πανεπιστημιακών Τμημάτων που παρέχουν ακαδημαϊκές σπουδές στα πεδία των λιμενικών και ναυτιλιακών σπουδών, όχι μόνο στην εγχώρια αλλά και στη διεθνή πανεπιστημιακή κοινότητα, με όρους επιστημονικής δεοντολογίας, διαφάνειας και κοινωνικής ευθύνης.

Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ, σε συνεργασία με την Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του Πανεπιστημίου, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει ένα πλαίσιο στόχων πολιτικής ποιότητας, όπως ορίζεται στο πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του Πανεπιστημίου. Στους κεντρικούς στόχους του Τμήματος περιλαμβάνονται:

- υψηλής ποιότητας σύγχρονο Πρόγραμμα Σπουδών, με παροχή επιστημονικών θεωρητικών και εφαρμοσμένων ακαδημαϊκών γνώσεων διεθνούς επιπέδου και με εμβάθυνση εξειδίκευσης στους λιμένες και τη ναυτιλία
- διεθνείς ερευνητικές συνεργασίες και συστηματική δικτύωση με εγχώρια και αλλοδαπά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, φορείς και επιχειρήσεις, αξιοποιώντας τον κορυφαίο ρόλο της Ελληνικής Ναυτιλίας και των λιμένων παγκοσμίως
- επικαιροποιημένες διεπιστημονικές σπουδές που υποστηρίζουν δυνατότητες δυναμικής επαγγελματικής σταδιοδρομίας των αποφοίτων ως διοικητικά στελέχη στον χώρο της διοίκησης λιμένων και ναυτιλίας
- ευρύτερο ακαδημαϊκό πλαίσιο διαμόρφωσης ελεύθερα και κριτικά σκεπτόμενων υπεύθυνων επιστημόνων, στελεχών και πολιτών, με ισχυρή διάθεση προσφοράς στην εγχώρια και διεθνή οικονομία και κοινωνία.

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών αναπτύσσεται σε υποχρεωτικά μαθήματα που εστιάζουν κυρίως σε τρία γνωστικά πεδία:

α) Διαχείριση Λιμένων

β) Διοίκηση Ναυτιλίας και

γ) Διαχείριση Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Logistics) και Θαλασσίων Μεταφορών.

Το Πρόγραμμα Σπουδών συμπληρώνεται με μαθήματα επιλογής, ώστε να καλύπτουν ένα ευρύ, ισορροπημένο και σύγχρονο σύνολο διεπιστημονικών πεδίων που υποστηρίζουν

τα αντικείμενα της ναυτιλίας και των λιμένων και έχουν λάβει υπόψη τις διεθνείς εξελίξεις στις θαλάσσιες μεταφορές και στη διοίκηση επιχειρήσεων.

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος ΔΙΛΙΝ αναπτύσσεται σε οκτώ (8) εξάμηνα (τέσσερα έτη σπουδών) και διαρθρώνεται σε 28 υποχρεωτικά (Υ) και τριάντα (30) επιλογής (Ε) μαθήματα, εκ των οποίων οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν δώδεκα (12) επιλογής. Ποσοστό περί 40% του συνόλου των μαθημάτων του Προγράμματος εστιάζει στα ακόλουθα σημαντικά γνωστικά πεδία: α) Διαχείριση Λιμένων, β) Ναυτιλιακές Αγορές και Επιχειρήσεις, γ) Εφοδιαστική Αλυσίδα και Θαλάσσιες Μεταφορές και δ) Περιβαλλοντικές Πολιτικές και Τεχνολογία σε Λιμένες και Ναυτιλία.

Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ έχει αναπτύξει αναλυτικό κανονιστικό πλαίσιο και παρέχει στους φοιτητές του δυνατότητες επιλογής για Πρακτική Άσκηση, σε ένα σύνολο συνεργαζόμενων με το Τμήμα επιχειρήσεων, φορέων και οργανισμών στα επιστημονικά πεδία του Προγράμματος Σπουδών. Η Πρακτική Άσκηση παρέχει σημαντικές ευκαιρίες στους φοιτητές του Τμήματος για την απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων και την εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων, σε μια πρώτη φάση εξοικείωσης με το εργασιακό περιβάλλον του αντικειμένου των σπουδών τους.

Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ αναπτύσσει Εκπαιδευτικά Εργαστήρια, με στόχο την πρακτική εξάσκηση των φοιτητών στην ύλη των μαθημάτων, παρέχοντας σύγχρονες τεχνολογικές υποδομές, πληροφορικές εφαρμογές και εξειδικευμένο λογισμικό για την υποστήριξη μεγάλου αριθμού μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών.

Στην Ελλάδα λειτουργούν από δεκαετίες δύο ΠΠΣ Πανεπιστημιακών Τμημάτων με εξειδίκευση στη ναυτιλία: το Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών (ΤΝΣ) του Πανεπιστημίου Πειραιά και το Τμήμα Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών (ΤΝΕΥ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ του ΕΚΠΑ διανύει ήδη τον τρίτο χρόνο λειτουργίας του. Είναι αξιοσημείωτο ότι, ενώ η Ελλάδα πρωταγωνιστεί ήδη για δεκαετίες στη διεθνή ναυτιλία, καθώς κατέχει ποσοστό περί 20% του παγκόσμιου στόλου και η οικονομική συμβολή της ναυτιλίας ανέρχεται περί το 7% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) για τη χώρα, εντούτοις μόνο 3 Πανεπιστημιακά Τμήματα καλύπτουν

επιστημονικά ένα τόσο ζωτικό πεδίο επιχειρηματικής δράσης και απασχόλησης για τη χώρα.

Σημαντική διαφοροποίηση του Τμήματος ΔΙΛΙΝ είναι η επιστημονική έμφαση στον τομέα κυρίως της διαχείρισης λιμένων, της εφοδιαστικής αλυσίδας, της γαλάζιας και πράσινης ανάπτυξης. Όπως διατυπώνεται σαφώς και στην ονομασία του Τμήματος, το Πρόγραμμα Σπουδών εστιάζει στον σύγχρονο και αναπτυσσόμενο τομέα της διαχείρισης των λιμένων, ένα κρίσιμο οικονομικό πεδίο τόσο εγχώρια όσο και διεθνώς. Ενδεικτικά, το λιμάνι του Πειραιά κατατάσσεται πλέον στην 4η θέση των κορυφαίων λιμανιών εμπορευματοκιβωτίων στην Ευρώπη για το 2020. Κατά τα τελευταία έτη, έχει αναδειχθεί συστηματικά η οικονομική σημασία της αποτελεσματικής διοίκησης και λειτουργίας των λιμένων, πεδίο που αναπτύσσεται ταχέως περαιτέρω. Η αναβαθμισμένη θεώρηση της στρατηγικής (και γεωπολιτικής) σημασίας των λιμένων ως συνδυαστικοί κόμβοι (hubs) των διεθνών εμπορικών ροών και των ναυτιλιακών συναλλαγών, καθώς και η διασύνδεσή τους με το έτερο αναπτυσσόμενο επιστημονικό και επιχειρηματικό πεδίο της αποτελεσματικής λειτουργίας της εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) και των συνδυασμένων μεταφορών (πλοία – τρένα – φορτηγά κλπ.) καλύπτονται συστηματικά στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος. Παρά την κρισιμότητά τους, τα πεδία αυτά μόνο μερικώς καλύπτονται από τα άλλα συγγενή εγχώρια Προγράμματα Σπουδών, σε διαφοροποίηση με την ακαδημαϊκή πραγματικότητα σε πολλά Πανεπιστήμια του εξωτερικού που εστιάζουν στην ακαδημαϊκή κάλυψη της διαχείρισης λιμένων (port management), όπως, ενδεικτικά, στην Ευρώπη (Βρετανία, Γαλλία, Νορβηγία, Σουηδία, Δανία, Γερμανία κ.α.), στις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Αυστραλία, την Κίνα και τη Νοτιοανατολική Ασία, μεταξύ άλλων.

Στα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος ΔΙΛΙΝ περιλαμβάνονται επίσης τα ακόλουθα:

- Η δομή του ΠΠΣ ΤΔΙΛΙΝ είναι ιδιαίτερα ελκυστική για τους φοιτητές, καθώς διαρθρώνεται σε ένα ευέλικτο πλαίσιο, με ποσοστό περί 30% των απαιτούμενων μαθημάτων για την λήψη πτυχίου να είναι μαθήματα επιλογής.

- Το ΠΠΣ του ΤΔΙΛΙΝ αναπτύσσεται σε μεγάλης ευρύτητας διεπιστημονική προσέγγιση, καθώς παρουσιάζει αρμονική κατανομή των προσφερόμενων μαθημάτων στις διάφορες θεματικές επιστημονικές περιοχές.
- Η διεπιστημονικότητα της δομής των προσφερόμενων μαθημάτων του ΤΔΙΛΙΝ αναδεικνύεται στο παρακάτω διάγραμμα, όπου ποσοστό περί 40% των μαθημάτων παρέχει εστιασμένη εξειδίκευση στα πεδία της διαχείρισης λιμένων, της ναυτιλίας και της γαλάζιας ανάπτυξης.

Επιπροσθέτως, οι φοιτητές του Τμήματος ΔΙΛΙΝ έχουν δυνατότητες – και ένας αριθμός εξ αυτών ήδη τις αξιοποιεί - συμμετοχής στο **Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Πολιτών CIVIS**, το οποίο ιδρύθηκε από τη συμμαχία δέκα κορυφαίων ερευνητικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Ευρώπης: το Aix-Marseille Université (Πανεπιστήμιο της Μασσαλίας), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Universitatea din București (Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου), το Université libre de Bruxelles (Ελεύθερο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών), το Universidad Autónoma de Madrid (Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης), το Sapienza Università di Roma (Πανεπιστήμιο Sapienza της Ρώμης), το Stockholms Universitet (Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης) και το Eberhard Karls Universität Tübingen (Πανεπιστήμιο Eberhard Karls της Τυβίγγης), το University of Glasgow (Πανεπιστήμιο Γλασκώβης) και το Paris Lodron University of Salzburg (Paris Lodron Πανεπιστήμιο του Σάλττμπουργκ).

Η διεπιστημονικότητα, ευελιξία και εξωστρέφεια του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος παρέχουν επίσης ευρείες δυνατότητες στους αποφοίτους για τη συνέχιση των σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο, ειδικότερα δε στα πεδία της ναυτιλίας, των λιμένων, της εφοδιαστικής αλυσίδας, των θαλασσίων μεταφορών, της γαλάζιας ανάπτυξης και ευρύτερα της διοίκησης επιχειρήσεων. Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ προγραμματίζει την οργάνωση και προσφορά υψηλής ποιότητας και διεθνούς εμβέλειας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στα αγγλικά, με στόχο να προσελκύσει τόσο εγχώριους όσο και διεθνείς φοιτητές, με ειδίκευση της διαχείριση των λιμένων και της ναυτιλίας. Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ έχει επίσης οργανώνει την άμεση προσφορά Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ), με στόχο να συμβάλλει στην ταχεία ανάπτυξη εφαρμοσμένων ερευνητικών δράσεων με εστίαση σε σύγχρονα θέματα των λιμένων και της ναυτιλίας.

Το Ανθρώπινο Δυναμικό

Παρά το σύντομο διάστημα από την ίδρυση του Τμήματος, το Προσωπικό του αποτελείται από έξι (6) νέα μέλη ΔΕΠ και τρία (3) μέλη ΔΕΠ που εντάχθηκαν από το Γενικό Τμήμα, ενώ μία νέα θέση βρίσκεται υπό προκήρυξη. Συγκεκριμένα:

- Εννέα (9) μέλη ΔΕΠ υπηρετούν στο Τμήμα: 2 μέλη ΔΕΠ σε βαθμίδα Καθηγητή Α' Βαθμίδας, 2 μέλη ΔΕΠ σε βαθμίδα Αναπληρωτή Καθηγητή και 6 μέλη ΔΕΠ σε βαθμίδα Επίκουρου Καθηγητή
- Μία (1) νέα θέση ΔΕΠ είναι υπό προκήρυξη
- Ένα (1) μέλος ΕΔΙΠ
- Το προσωπικό της Γραμματείας αποτελείται από δύο στελέχη.

Η σύνθεση και το προφίλ του ακαδημαϊκού προσωπικού αποτελεί ένα πρόσθετο διακριτό χαρακτηριστικό διαφοροποίησης και ελκυστικότητας του Τμήματος ΔΙΛΙΝ. Το ΤΔΙΛΙΝ στελεχώνεται με υψηλής ποιότητας επιστημονικό Προσωπικό διεθνούς βεληνεκούς, με έμπειρα και νεότερα στελέχη που διαθέτουν διεθνοποιημένες ακαδημαϊκές εμπειρίες και δράσεις, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα σύγχρονων και δυναμικών επιστημονικών πεδίων και παραμένουν συστηματικά ενεργά στην εφαρμοσμένη έρευνα σε διεθνές επίπεδο.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ΤΔΙΛΙΝ αναπτύσσουν συστηματικά διεθνείς ακαδημαϊκές και ερευνητικές δράσεις και συνεργασίες, διδάσκουν τακτικά ως Επισκέπτες Καθηγητές σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού, συμμετέχουν σε μεγάλα ερευνητικά έργα, είναι συχνά προσκεκλημένοι ομιλητές σε διεθνή Συνέδρια, καταγράφουν σημαντικές επιστημονικές δημοσιεύσεις με υψηλό βαθμό επίδρασης, είναι μέλη σε διεθνείς επιστημονικές ενώσεις και κριτές σε επιστημονικά περιοδικά με εξειδίκευση σε θέματα λιμένων και ναυτιλίας και υπηρετούν κατά περίπτωση σε διεθνείς και εγχώριες διοικητικές θέσεις σε οργανισμούς, φορείς και επιχειρήσεις των επιστημονικών τομέων που καλύπτει το Τμήμα.

Επαγγελματικές Προοπτικές Αποφοίτων

Οι απόφοιτοι του Τμήματος είναι πτυχιούχοι της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του ΕΚΠΑ. Έχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν στην εγχώρια και διεθνή αγορά ως στελέχη οικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών ναυτιλιακών επιχειρήσεων (εμπορικής, επιβατηγού, τουριστικής ναυτιλίας κ.α.). Μπορούν επίσης να απασχοληθούν ως στελέχη οικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών των δημοσίων ή ιδιωτικών οργανισμών διοίκησης και διαχείρισης λιμένων, ως στελέχη επιχειρήσεων με αντικείμενο την διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας και των θαλασσίων μεταφορών (σε δραστηριότητες όπως χρηματοδότηση και αξιολόγηση επενδύσεων, συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες ναυλώσεων, ναυτασφαλίσεις, προμήθειες πλοίων, διαμεσολάβησης εφοδιαστικής αλυσίδας, ναυπηγεία, παράκτια βιομηχανία κ.α.) και γενικότερα σε διοικητικές θέσεις ευθύνης των επιχειρήσεων και της οικονομίας.

Η διαμόρφωση ενός σύγχρονου Προγράμματος Σπουδών, η ανάπτυξη δράσεων και συνεργασιών με την ευρύτερη ναυτιλιακή Κοινότητα και τις επιχειρήσεις, οι διεπιστημονικές ερευνητικές δραστηριότητες και η αξιοποίηση πολύπλευρων συνεργιών, τόσο στο πλαίσιο της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών όσο και με διεθνή ακαδημαϊκά ιδρύματα και επιχειρηματικούς φορείς και οργανισμούς, προσφέρουν στους φοιτητές του Τμήματος δυναμικές προοπτικές και ελκυστικές ευκαιρίες εξέλιξης στο σύνολο των ναυτιλιακών επιχειρήσεων ενός από τους δυναμικότερους κλάδους της ελληνικής και της παγκόσμιας οικονομίας. Επιπλέον, το Πρόγραμμα Σπουδών συμβάλει

στην Γαλάζια Ανάπτυξη, κύριοι άξονες της οποίας είναι η γαλάζια οικονομία και η αειφόρα εκμετάλλευση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, ενώ εντάσσει τα λιμάνια στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης της παράκτιας ζώνης. Τέλος, το Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρει το βασικό και αναγκαίο υπόβαθρο, ώστε να έχουν καταρτιστεί οι απόφοιτοι του Τμήματος τις νομικές διαδικασίες και τις διεθνείς διεργασίες που σε μεγάλο βαθμό επηρεάζουν τις εξελίξεις στους τομείς της διαχείρισης λιμένων και της ναυτιλίας.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους, οι φοιτητές κατέχουν όλα τα κρίσιμα επιστημονικά εφόδια που είναι απαραίτητα για τη συμβολή τους στην ενίσχυση της ελληνικής ναυτιλίας ως διεθνούς ηγετικής δύναμης, καθώς και στην ανάπτυξη ενός συγχρόνου εθνικού λιμενικού συστήματος και συνδεδεμένων δραστηριοτήτων που να επιτρέπουν την ανάδειξη της χώρας ως διαμετακομιστικού κέντρου-κόμβου με διεθνή εμβέλεια, ενισχύοντας και διαχέοντας τα ευρύτερα οικονομικά οφέλη στις εμπλεκόμενες τοπικές κοινωνίες, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα, την αειφορία των δράσεων και τη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Για τους φοιτητές που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν περαιτέρω ισχυρό επιστημονικό και ερευνητικό υπόβαθρο, το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών τους προετοιμάζει συστηματικά για να αποκτήσουν αξιόπιστες βάσεις για Μεταπτυχιακές Σπουδές στη συνέχεια, εξασφαλίζοντας έτσι επιπρόσθετα προσόντα και δυνατότητες εξέλιξης στην πορεία τους.

Το Τμήμα ΔΙΔΙΝ στο Πλαίσιο της Στρατηγικής Ανάπτυξης του ΕΚΠΑ

Με βάση τα ανωτέρω, τεκμηριώνεται ότι το Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας του ΕΚΠΑ καλύπτει σύγχρονες απαιτήσεις ακαδημαϊκών και ερευνητικών προτεραιοτήτων που συνδέονται με ουσιαστικές ανάγκες της Επιστήμης, της Οικονομίας και της Κοινωνίας. Η συνολική σχεδίαση του Τμήματος ΔΙΔΙΝ αναπτύχθηκε με οραματικό τρόπο και σύμφωνα με τις σύγχρονες τάσεις σε τομείς αιχμής και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές και εθνικές προτεραιότητες.

Το ΕΚΠΑ διαθέτει ήδη κρίσιμους και σημαντικού ύψους πόρους για την ανάπτυξη του Τμήματος ΔΙΔΙΝ και την αυτοδύναμη λειτουργία του. Το Τμήμα ΔΙΔΙΝ είναι στελεχωμένο με αξιόλογα μέλη ΔΕΠ που διαθέτουν πλούσια διεθνή επιστημονική καταξίωση, ακαδημαϊκές και ερευνητικές γνώσεις αλλά και πολυσχιδείς επαγγελματικές εμπειρίες. Το ποιοτικό Πρόγραμμα Σπουδών που υλοποιεί το Τμήμα ανταποκρίνεται στις διεθνείς πρακτικές αλλά και τις εθνικές ανάγκες. Το Τμήμα διαθέτει άρτιες κτηριακές υποδομές, εκπαιδευτικό και εργαστηριακό εξοπλισμό, ερευνητική δραστηριότητα και, πρωτίστως, ισχυρό συστηματικό ενδιαφέρον παρακολούθησης και ενεργούς συμμετοχής εκ μέρους των φοιτητών του, υπερκαλύπτοντας τα αντίστοιχα ισχύοντα διεθνή πρότυπα ως προς τους ενδεδειγμένους αριθμούς φοιτητών υπό αποτελεσματική διαχείριση.

Είναι αυτονόητο ότι ο Στρατηγικός Προγραμματισμός του Τμήματος ΤΔΙΔΙΝ είναι δυναμικός, σε εξέλιξη και υπό συστηματική αξιολόγηση, για τις δέουσες αναπροσαρμογές που επιτάσσουν οι μεταβαλλόμενες ανάγκες της οικονομίας, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας.

Σύνοψη Ισχυρών Πλεονεκτημάτων του Τμήματος Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας του ΕΚΠΑ

- ✓ Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα κατέχει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια ναυτιλία, με μερίδιο αγοράς περί το 20%, το Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας του ΕΚΠΑ είναι το τρίτο μόνο δημόσιο Πανεπιστημιακό Τμήμα σε ναυτιλιακές σπουδές στην εγχώρια ακαδημαϊκή κοινότητα. Συνεπώς, το Τμήμα είναι σε θέση να συμβάλλει αποτελεσματικά σε μία ευρεία και απαιτητική σε καταρτισμένους αποφοίτους εγχώρια και διεθνή ναυτιλιακή, λιμενική και εφοδιαστική αγορά.
- ✓ Η εστίαση και έμφαση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος ΔΙΛΙΝ είναι στο πεδίο της 'Διοίκησης Λιμένων και Ναυτιλίας', της 'Εφοδιαστικής Αλυσίδας' και της 'Γαλάζιας Ανάπτυξης', καλλιεργώντας έτσι σύγχρονα επιστημονικά πεδία σε διαφοροποίηση που τα άλλα αντίστοιχα Τμήματα.
- ✓ Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος ΔΙΛΙΝ είναι σύγχρονο, ευέλικτο, διεπιστημονικό και με διεθνή στόχευση, με την ανάπτυξη πρωτοπόρων, επικαίρων και υψηλής ζήτησης γνωστικών πεδίων, όπως ενδεικτικά:
 - χρηματοοικονομική διοίκηση ναυτιλιακών και λιμενικών επιχειρήσεων
 - οργάνωση και διοίκηση λιμένων και τερματικών σταθμών
 - διαχείριση εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) – συνδυασμένων μεταφορών
 - σύγχρονες εφαρμογές πληροφορικής και νέες τεχνολογίες στους λιμένες και τη ναυτιλία (digitalization, big data, artificial intelligence, machine learning, forecasting, security κ.α.)
 - γαλάζια ανάπτυξη - βιώσιμη διαχείρισης θαλασσίου περιβάλλοντος - οικονομική αειφορία

- ιστορικές εξελίξεις και διεθνείς σχέσεις στην παγκόσμια ναυτιλία
 - διεθνές ναυτικό δίκαιο και θεσμικό πλαίσιο ναυτιλίας.
- ✓ Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ στελεχώνεται με μέλη ΔΕΠ υψηλής επιστημονικής ποιότητας και διεθνούς κύρους, σε συνδυασμό με νέους, ανερχόμενους και καταρτισμένους επιστήμονες, με διεθνή ακαδημαϊκή και επαγγελματική εμπειρία σε θέσεις ευθύνης στη δημόσια διοίκηση και τον ιδιωτικό τομέα.
 - ✓ Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ΔΙΛΙΝ επιτυγχάνουν συστηματικά διεθνείς επιστημονικές δημοσιεύσεις σε ακαδημαϊκά περιοδικά υψηλού κύρους, με σημαντικό αριθμό ετεροαναφορών (citations) και κατακτούν διεθνείς βραβεύσεις για την πρωτοτυπία και την αρτιότητα των επιστημονικών τους επιτευγμάτων. Επίσης, συμμετέχουν σε διεθνή και εγχώρια consortia με επιστήμονες άλλων Ιδρυμάτων και διεπιστημονικών γνωστικών πεδίων για την υλοποίηση ερευνητικών έργων και την πραγματοποίηση συστηματικής εφαρμοσμένης έρευνας.
 - ✓ Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ αναπτύσσει ισχυρές δραστηριότητες εξωστρέφειας και διεθνοποίησης, με σειρά ενεργειών σε εξέλιξη για Συμφωνία Συνεργασίας με ακαδημαϊκά ιδρύματα διεθνούς αναγνωρισμένου κύρους και εξειδίκευση στα πεδία των λιμένων, της ναυτιλίας, της εφοδιαστικής αλυσίδων, της διοίκησης επιχειρήσεων και της διεθνούς οικονομίας, όπως ενδεικτικά:
 - University of Bath, UK
 - Plymouth University Business School, UK
 - Newcastle University, UK
 - Shanghai Maritime University, China
 - Copenhagen Business School, Denmark
 - University of Brussels, Belgium
 - University of Antwerp, Belgium
 - Erasmus University, Rotterdam, Netherlands
 - Audencia Nantes Business School, France

- Cyprus University of Technology, Cyprus
 - Qassim University Business School, Saudi Arabia.
- ✓ Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ αναπτύσσει και δημιουργεί συνέργειες με προστιθέμενη αξία τόσο για την ακαδημαϊκή Κοινότητα όσο και για την ευρύτερη τοπική και περιφερειακή Κοινωνία (Εύβοια, Στερεά Ελλάδα), μέσω της ισχυρής σύσφιξης σχέσεων συνεργασίας με φορείς και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στα πεδία των λιμένων, ναυτιλίας, συνδυασμένων μεταφορών, logistics, διεθνούς εμπορίου, όπως ενδεικτικά:
- Οργανισμός Λιμένων Νομού Ευβοίας (προγραμματική συμφωνία)
 - Ναυπηγεία Χαλκίδας
 - Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση
 - Δήμος Χαλκιδαιών
 - Εταιρίες logistics- εφοδιαστικής αλυσίδας κ.α.
- ✓ Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ έχει καλλιεργήσει ισχυρούς διαύλους επικοινωνίας για συνεργασία με ναυτιλιακές, λιμενικές, logistics εταιρίες, παρέχοντας ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των αποφοίτων του Τμήματος (μέσω της Πρακτικής Άσκησης ή/και μόνιμης απασχόλησης), όπως ενδεικτικά:
- Οργανισμός Λιμένων Νομού Ευβοίας
 - Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης
 - Ναυπηγεία Χαλκίδας
 - Danaos Shipping Co
 - Minerva Shipping Co
 - GMS LeaderShip Co
 - Golden Destiny Shipbrokers
 - Deloitte Financial Advisors & Auditors
 - XRTC Business Consultants
 - Neptune Lines
 - Orphee Beinoglou Logistics & Transportation.
- ✓ Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ προχωρά άμεσα στην υποβολή προς έγκριση διεθνούς Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (στα αγγλικά) στο πεδίο 'Ports and

Shipping Management'. Επίσης, το Τμήμα προγραμματίζει συστηματικά επιστημονικές ημερίδες, συνέδρια, θερινά σχολεία, καθώς επισκέψεις για διαλέξεις και συνεργασία στελεχών των ναυτιλιακών και λιμενικών επιχειρήσεων και συναφών φορέων, καθώς και Καθηγητών άλλων εγχώριων και διεθνών ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων και Ερευνητικών Κέντρων.

- ✓ Το Τμήμα ΔΙΛΙΝ διαθέτει ήδη εγκεκριμένο Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών και προγραμματίζει άμεσα την πρόκληση υποψηφίων Διδακτόρων για ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας στα πεδία των λιμένων, της εφοδιαστικής αλυσίδας και της ναυτιλίας.

/./